

PATIËNTENINFORMATIE

Vrijheidsbeperking

Voorwoord

Met vrijheidsbeperkende interventies in de zorg worden maatregelen bedoeld die beperkende gevolgen hebben voor de “individuele vrijheid” van de patiënt.

Patiënten blijken het meest in hun vrijheid beperkt te worden:

- uit veiligheidsoverwegingen (voorkomen van zelfverwonding, vallen of verwonden van anderen, bescherming van therapeutische middelen,...).
- om storend gedrag (rond dwalen, zoek- en wegloopgedrag, motorische onrust, agressie,...) te onderdrukken.

We begrijpen dat dit voor patiënt, familie en naasten moeilijk kan zijn, daarom graag wat informatie.

1. Wat is vrijheidsbeperking?

We spreken van vrijheidsbeperking bij “elke handeling of het gebruik van materiaal die de bewegingsvrijheid beperkt en niet gemakkelijk kan worden verwijderd”.

Dit brengt mee dat patiënten niet zelfstandig uit bed of zetel kunnen, de kamer of afdeling niet kunnen verlaten.

Vrijheidsbeperking of fixatie is erg ingrijpend, risicovol en ongewenst voor de patiënt.

Als ziekenhuis streven we naar een fixatiearm beleid. Zorgverleners hebben hierbij een toezicht- en bewakingsplicht en willen veilige zorg geven.

2. Uitgangspunten

- Vrijheidsbeperking kan enkel toegepast worden als de patiënt een gevaar is voor zichzelf/anderen of omwille van een levensnoodzakelijke behandeling.
- De beslissing tot vrijheidsbeperking gebeurt in overleg met de verschillende zorgverleners, patiënt en familie.
- Er wordt steeds een plan op maat van de patiënt gemaakt.
- Bij het toepassen van de vrijheidsbeperkende maatregelen worden de “Richtlijnen vrijheidsbeperkende maatregelen” van het ziekenhuis gevolgd.
- Er wordt steeds gekozen voor de minst ingrijpende maatregel en een zo kort mogelijke periode om te fixeren.
- De vrijheidsbeperkende maatregelen worden op regelmatige basis door de zorgverleners en de behandelende arts geëvalueerd.
- Vrijheidsbeperking = verhoogd toezicht!

3. Werkwijze

Vrijheidsbeperkende maatregelen worden alleen genomen als er geen alternatieve oplossingen mogelijk zijn. Als er geen andere mogelijkheid is om de veiligheid van de patiënt (en anderen) en de behandeling te garanderen, kan vrijheidsbeperking een aanvaardbare oplossing zijn!

Als vrijheidsbeperking wordt toegepast, gebeurt dit steeds in overleg tussen patiënt/familie, de behandelende arts en de zorgverleners. Het is belangrijk dat de reden en de wijze van vrijheidsbeperking besproken wordt en schriftelijk wordt vastgelegd.

Fixatie van een familielid is een ingrijpende en emotionele gebeurtenis. Daarom is het van enorm belang dat u weet wat de reden is waarom de maatregel wordt toegepast en hierover communiceert met de verpleegkundige van de afdeling. Het is vaak mogelijk om in samenspraak met de verpleegkundige de fixatie op te heffen tijdens je bezoek.

4. Aandachtspunten

Bij elke vrijheidsbeperking is extra toezicht aangewezen. Verder zijn aanvullende maatregelen nodig om de patiënt comfort te geven.

Volgende punten kunnen hiertoe bijdragen:

- Geruststellen en informatie geven
- Stimuleren van aanwezigheid van familie en kennissen
- Krant, klok, kalender, foto partner/kinderen in de nabijheid
- Bril en gehoorapparaat correct gebruiken
- Bel binnen handbereik
- Bed in de laagste stand
- Nachttafel plaatsen zodat gemakkelijk bereikbaar is
- TV of radio opzetten of afzetten bij agitatie naargelang de behoefte van de patiënt
- Regelmatig aanbieden van drank
- Aandacht voor toiletgebruik
- Zorg voor voldoende verlichting en vermijd verblindend licht
- Luister actief
- ....

Als je nog vragen hebt over vrijheidsbeperking, aarzel dan niet om ze te stellen aan de behandelende arts, de verpleegkundigen of andere zorgverleners op je afdeling.

© 2022 HeiligHartziekenhuis

HeiligHartziekenhuis | Mechelsestraat 24, 2500 Lier | www.heilighartlier.be
T: 03/491 23 45 | Afspraken 03/491 27 20 - 03/491 27 41 of via
mijnzorg.heilighartlier.be